

STRUIKELEND ACHTER JEZUS AAN

Inhoud

- 1. Rommel:**
de werkplaats van het geestelijk leven
- 2. Rommelig discipelschap:**
de plaats waar ons rommeltje en Jezus elkaar ontmoeten
- 3. Tegenstanders weerstaan:**
de saboteurs van een geestelijk leven het hoofd bieden
- 4. De lelijkheid van de afwijzing:**
verlamd door ons verleden
- 5. Eigenaardig discipelschap:**
het gevolg van een onevenwichtig geestelijk leven
- 6. Ongeestelijke groei:**
de non-principes van een ongeregeld geestelijk leven
- 7. Kleine blijken van genade:**
de triomf van leven in het klein
- 8. Gods lastige liefde:**
de onweerstaanbaarheid van genade

Epiloog

Rommel

De werkplaats van het geestelijk leven

Ik zet de toekomst in op het handjevol nederige en oprechte mensen dat God liefheeft en Hem hartstochtelijk zoekt in de schitterende, rommelige wereld van verlorene en verwante feitelijkheden die vlak voor onze neus liggen.

WILLIAM MCNAMARA

*Lieve God,
Ik doe mijn uiterste best.
Frank*

KINDERBRIEFJES AAN GOD

Ik loop een kerk binnen en iedereen daar lijkt het heel goed met zichzelf getroffen te hebben.

Iedereen noemt zich tegenwoordig christen. Hoe durven we onszelf christenen te noemen? Alleen Jezus kan uitmaken of we christen zijn of niet. Ik denk dat Hij wat mij betreft nog geen beslissing heeft genomen, en ik ben bang dat, als Hij dat doet, Hij me rechtstreeks naar de hel stuurt. Ik heb het gevoel dat ik mezelf geen christen mag noemen. Ik ben niet erg tevreden met mezelf. We lijken in de kerk allemaal tamelijk ingenomen te zijn met onszelf, en daar word ik niet goed van. Ik denk dat Jezus nerveus wordt van al die zelfingenomenheid.

ROBERT COLES, WITTENBURG DOOR

Mijn leven is een rommeltje.

Ik probeer Jezus al vijfenveertig jaar te volgen, maar in de woelige drukte van mijn leven verlies ik Hem telkens weer uit het oog. Ik weet dat Jezus er is, ergens, maar het valt niet mee om Hem te ontwaren in de waas van het leven van alledag.

Zolang ik me kan herinneren, verlang ik er al naar om een godvruchtig mens te zijn. Toch, als ik omkijk en mijn leven overzie, zie ik vooral een hobbelig, oneffen pad, bezaaid met fouten en mislukkingen. Ik heb af en toe wel een succesje geboekt en zo nu en dan heel dicht bij God geleefd, maar ik verlang naar de onafgebroken nabijheid van Jezus. Het grootste deel van mijn leven lijkt hopeloos verstrikt in een web van verplichtingen en afleidingen.

Ik wil een goed mens zijn. Ik wil niet mislukken. Ik wil leren van mijn fouten, me afsluiten voor afleidingen en me in de armen van Jezus storten. Maar meestal heb ik het gevoel dat ik de andere kant op ren, weg van Jezus, rechtstreeks in de armen van mijn eigen wanorde.

Ik verlang er wanhopig naar om God beter te leren kennen. Ik wil consistent zijn. Maar de enige constante factor in mijn leven op dit moment is mijn inconsistentie. Er gaapt een kloof tussen wie ik wil zijn en wie ik ben. Ik breng het er niet goed vanaf, als het gaat om die consistente levensstijl.

Ik hoef geen grote heilige te zijn, zoals Johannes de Doper of Billy Graham. Ik wil gewoon dat de mensen later aan mij zullen denken als aan iemand die God liefhad, die anderen meer diende dan zichzelf, die zijn best deed om te groeien in volwassenheid en stabiliteit. Ik wil meer overwinningen dan nederlagen behalen, maar hoewel ik bijna zestig ben, schiet ik nog regelmatig tekort.

Als ik vandaag moest sterven, zou ik me druk maken

over wat mensen op mijn begrafenis zouden zeggen. Ik zou het heerlijk vinden als ze iets zouden zeggen in de trant van: 'Hij was een aardige kerel', of 'Hij was van tijd tot tijd een fatsoenlijke vent', of 'Mike was niet zo slecht als veel mensen'. Helaas worden afscheidswaarden gesproken door mensen die de overledene hebben gekend. Dus weet ik wat de heersende opvatting zou zijn: 'Mike was een warhoofd'.

Toen ik jonger was, geloofde ik dat mijn wispelturigheid door mijn jeugdigheid kwam. Ik geloofde dat ik in de loop der jaren alles zou leren wat ik moest weten. Als ik ouder was, zou ik alle levenslessen hebben geleerd en weten wat echt geestelijk leven is. Ik *ben* ouder, heel wat ouder, en de geheimen zijn nog steeds geheim voor mij.

Vaak droom ik dat ik achter Jezus aan loop, in de hoop dat Hij me zal uitkiezen om een discipel van Hem te worden. Dan draait Hij Zich opeens om, kijkt me aan en zegt: 'Volg Mij!' Mijn hart gaat als een razende tekeer en ik ren naar Hem toe, maar dan houdt Hij mij tegen: 'Nee, niet jij; de man achter je. Sorry.'

Ik heb mijn leven lang geprobeerd de Heer te volgen, en het resultaat is een stuntelige, stumperige, klungelige manier van volgen. Ik word bijna elke ochtend wakker met het ontluisterende besef dat ik geen idee heb waar Jezus is. Ook al ben ik predikant, ook al denk ik elke dag aan Jezus, ik volg hem zwabberend.

Daarom heb ik besloten een boek te schrijven over het geestelijk leven.

Ik weet wat u denkt. Naar aanleiding van wat ik zojuist heb gezegd over mijn wandel met God, is schrijven over het geestelijk leven in mijn geval hetzelfde als Pipo de Clown laten uitleggen wat de betekenis van het heelal is, of de *Mes-*

siah van Händel laten spelen op een kartonnen fluitje. Hoe durft iemand wiens leven overduidelijk *ongeestelijk* is te schrijven over het geestelijk leven? Hoe durft een onheilig iemand te schrijven over heiligheid? Dat slaat toch nergens op!

Tenzij. *Tenzij!* Tenzij het geestelijk leven, zoals de meesten van ons dat zien, helemaal geen geestelijk leven is.

Jammer genoeg wordt *geestelijk* door christenen over het algemeen gebruikt om mensen te omschrijven die de hele dag bidden, onafgebroken in hun Bijbel lezen, nooit boos worden of van slag raken, bijzondere krachten bezitten en direct in verbinding met God staan. *Geestelijk leven* heeft voor de meesten een *buitenaardse* klank, en roept beelden op van excentrieke 'heiligen' die de wereld hebben verzaakt, een gelofte van armoede hebben afgelegd en zich in een klooster hebben teruggetrokken.

Er is niks mis met het geestelijk leven van monniken. Monniken hebben zeker een bepaalde vorm van geestelijk leven, een manier om God te zoeken en te kennen, *maar hoe staat het met ons?* Hoe is het gesteld met degenen onder ons die in de bewoonde wereld wonen, getrouwd zijn, drie kinderen hebben, twee katten en een wasmachine die dienst weigert? Hoe staat het met degenen onder ons die alleenstaand zijn, zestig tot zeventig uur per week werken, met ouders die zich afvragen waarom we niet getrouwd zijn en met vrienden die veel meer geld verdienen dan wij? Hoe is het gesteld met degenen onder ons die gescheiden zijn, nog steeds de littekens van afwijzing hebben, die moeite hebben met het alleen opvoeden van de kinderen en die niet begrijpen waarom dit hun is overkomen?

Is geestelijk leven mogelijk voor ons die niet in een klooster wonen, afgezonderd van de buitenwereld, die niet alles

keurig voor elkaar hebben en die dat waarschijnlijk ook nooit zal lukken?

Geestelijk leven voor ons

Het antwoord is ja!

De reden dat Jezus aan het kruis genageld werd, was de absurde gedachte dat gewone, alledaagse, ontgoochelde, verknipte mensen *godvruchtig* kunnen zijn! Wat Jezus' vijanden door het lint joeg, was zijn kritiek op de 'volmaakt' godsdienstige mensen en zijn aanvaarding van de onvolmaakte, niet-godsdienstige mensen. De schokkende implicatie van Jezus' bediening is dat *iedereen* een geestelijk leven kan leiden.

Schandelijk? Misschien.

Misschien is de waarheid wel schandelijk. Misschien is het wel schandelijk dat wij allemaal op één of andere wijze onze zaakjes niet voor elkaar hebben, zelfs degenen onder ons die hun best doen om godvrezend te zijn. Misschien is ieders leven wel een rommeltje, niet alleen een zondig rommeltje, maar een inconsequent rommeltje, een heen-en-weer rommeltje, een op-en-neer-rommeltje, een soms-geloof-ik-en-soms-ook-niet-rommeltje, een soms-begrijp-ik-het-en-soms-ook-niet-rommeltje.

Ik geef toe, een rommelig geestelijk leven klinkt... tja... ongeestelijk.

Zijn er dan geen regels die we kunnen volgen, principes waaraan we ons moeten houden, plattegronden die ons de weg wijzen en geheimen die we kunnen ontrafelen om een geestelijk leven te leiden dat netjes is en ordelijk?

Ik ben bang van niet.

Geestelijk leven is geen formule; het is geen test. Het is

een relatie. Geestelijk leven is geen kwestie van bekwaamheid, maar van intimiteit. Geestelijk leven is geen kwestie van volmaaktheid, maar van verbondenheid. De weg van het geestelijk leven begint daar waar we op dit moment zijn, in de chaos van ons leven. Geestelijk leven begint zodra we de realiteit van ons gebroken, gebrekkige leven aanvaarden, niet omdat dat geestelijk leven onze tekortkomingen wegneemt, maar omdat we dan niet langer streven naar volmaaktheid, maar in plaats daarvan God zoeken, die juist daar is, in de chaos van ons leven. Geestelijk leven is geen kwestie van standvastigheid, maar van Gods aanwezigheid in de chaos van onze onstandvastigheid.

Neem nou de Bijbel. Die barst uit zijn voegen van de chaotische mensen. De bijbelse schrijvers hebben de tekortkomingen van hun helden niet weggelaten. Neem bijvoorbeeld Noach. Iedereen dacht dat hij gek was. Hij was ongetwijfeld een beetje vreemd, maar Noach was ook dapper, een man met een groot geloof en een sterke wil. Tegen de achtergrond van niet aflatende spottereien bouwde Noach een enorme ark midden in de woestijn, omdat God hem had verteld dat het zou gaan regenen. Niemand geloofde hem, maar de regen kwam en de zondvloed was een feit. En toen het water was gezakt, verliet Noach triomfantelijk de boot, *werd dronken en trok al zijn kleren uit*.¹

Wat? *Dronken en naakt*? Ik kan me niet herinneren dat de juffrouw op de zondagsschool of de dominee ooit iets heeft verteld over Noachs... eh... kortstondige onfatsoenlijkheid... eh... zwakheid... eh... stomiteit. De Noach die mij altijd is voorgehouden, was tomeloos trouw, onstuitbaar onafhankelijk en volhardend vastberaden. Noach was

---

1. Genesis 9:20-28.

het toonbeeld van een groot geloof. Bijna niemand heeft het ooit over Noachs verloren worsteling met de wijn. Misschien heeft de medaille van een sterk en trouw leven ook een keerzijde. Het leven voor iemand die een overstroming heeft overleefd, is misschien wel gecompliceerder dan we zouden denken. Misschien werd zelfs Noach geplaagd door aanvallen van depressiviteit en eenzaamheid.

Dat zou me eigenlijk niet moeten verbazen. Uiteindelijk blijken *alle* Bijbelse figuren een complexe mengeling te zijn van kracht en zwakheid. David, Abraham, Lot, Saul, Salomo, Rachab en Sara waren moedige, briljante, onverschrokken, trouwe, geestdriftige, toegewijde, heilige mannen en vrouwen die God liefhadden, maar tegelijkertijd waren zij ook moorddadig, overspelig en manisch-depressief. Zij waren mannen en vrouwen die het ene moment aardige, deugd-zame verdedigers van het geloof waren, maar niet veel later onzekere, labiele, ongelovige, doortrapte, leugenachtige en wraakzuchtige tirannen.

De personages in het Nieuwe Testament waren niet veel beter. Kijk maar eens met wie Jezus optrok. Prostituees, tollenaars, overspeligen, geesteszieken, straatarm schorriemorrie en allerlei andere mislukkelingen. Zijn discipelen waren niet bepaald het toonbeeld van heiligheid. Ze waren Jezus toegewijd, bereid Hem overal te volgen (dat wil zeggen, allemaal op één na), maar ze waren ook verwickeld in een onderlinge strijd, altijd met hun ellebogen aan het werk, achterdochtig ten opzichte van elkaar, beschuldigend, impulsief, egoïstisch, lui en ontrouw. Meestal begrepen ze niet waar Jezus het over had, en toen Hij gestorven was, hadden ze geen idee wat ze moesten beginnen.

Wat voor een knoeiboel het geestelijk leven van de discipelen was, zien we in een klein Samaritaans dorp. Op weg

naar Jeruzalem besloten Jezus en zijn discipelen in dit dorp de nacht door te brengen. Maar de Samaritanen waren niet bepaald bereid hun medewerking te verlenen. De meeste Joden gunden de Samaritanen geen blik waardig. Dus besloten de Samaritanen hun een wederdienst te bewijzen door duidelijk te maken dat Jezus en zijn discipelen niet welkom waren in hun dorp. Jakobus en Johannes (inderdaad, de *geliefde* discipel Johannes) waren woedend en vuurden de tamelijk ondisciplachtige vraag op Jezus af: 'Heer, wilt u dat wij vuur uit de hemel afroepen dat hen zal verteren?'² Niet bepaald een voorbeeld van volwassen, ordelijk discipelschap.

Je zou kunnen zeggen dat het christendom een traditie kent van knoeierige spiritualiteit. Knoeiende profeten, knoeiende koningen, knoeiende discipelen, knoeiende apostelen. Van het Oude Testament waar Gods volk van de ene knoeiboel in de andere verzeild raakte tot het Nieuwe Testament dat grotendeels is geschreven om de knoeiboel in de kerk aan te pakken, laat de Bijbel ons een schitterend beeld zien van een knoeiend geloof.

Het lijkt er dus op dat u en ik in goed gezelschap verkeren.

Struikelend achter Jezus aan ontsluit de mythe van onberispelijkheid en roept christenen overal ter wereld op om uit hun schuilplaats te komen en niet langer te doen alsof.

Struikelend achter Jezus aan durft te beweren dat de knoeiboel eigenlijk de werkplaats is van een oprecht geestelijk leven, de broeikas van het geloof, de plaats waar Jezus, zoals Hij is, een ontmoeting heeft met ons, zoals we zijn.

---

2. Lucas 9:51-56.